

Uredništvo v
Murski Soboti
Rokopise ne vrača
Izhaja vsako soboto in stane s
poštnino vred za
celo leto 40 Din, za
pol leta 20 Din, za
četrt leta 10 Din

NAŠ DOM

Narodno-socialističen tednik

Upravištvo v
Murski Soboti
Oglasi:
□ cm stane 1 Din
Oglasi za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
75 para za 1 □ cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popus

24. številka.

Murska Sobota, dne 1. septembra 1923.

I. leto.

„Radič je na Angleškem“

tak razglas je pred par dnevi izdala beograjska vlada.

Kaj počenja ta mož na Angleškem? Tako se pač danes vpraša marsikdo. Marsikdo si na to vprašanje ne ve dati odgovora. Kdor pa je kedaj temeljito preštudiral program Hrvatske republikanske seljačke stranke (skrajšano HRSS), kateri je zasledoval delovanje te stranke, slišal ali pa vsaj čital govore Radiča in njegovih poslancev, zlasti pa, kdor je pravilno presodil taktiko poslancev HRSS, temu je jasno, po kaj je šel Radič v inozemstvo. Okolnost, da je šla z njim v inozemstvo tudi njegova žena, ta okolnost sama govori dovolj jasno za to, da se Radič ne misli tako kmalu vrniti v našo državo.

Naši časopisi, vladni, namreč radikalni, so zagnali velik vrišč proti hrvatskim in slovenskim „separatistom“; a drugi, centralistični, zlasti demokratski, pa napadajo vlado, češ, ona je kriva, da se je Radiču posrečilo pobegniti, ker mu ni postavila okoli Prpičeve hiše v Zagrebu zadostnega števila sposobnejših detektivov, špicelnjev in drugih takih državnotvornih figur in ker ni dovolj zastražila mej. Drugi centralistični listi pa so ubrali drugo pot in pravijo: „Kaj ta Radič, saj je prismuknjen, a hrvaški narod je inteligenten in nazadnjaški, poln analfabetov in niti ne ve, kaj Radič pravzaprav hoče in da je Radič blazen, nor in da bi ga trebalo dati čimprej v blaznico“. Radičevski listi na takele demokratarske in radikalne napade sploh ne odgovarjajo in nastopajo torej v tem oziru z „abstinenco“ ravno tako, kakor radičevski poslanci ne hodijo v parlament.

Vlada je dala zapreti par ljudi, ki so Radiču pomagali pri begu. O načrtih Radičevih pa se ji ni posrečilo izvedeti mnogo. Vlada meni, da je mož pobegnil iz strahu, da bi ga ne zaprli in upa na tihem, da bo sedaj konec radičevske stranke, kajti čredo brez pastirja je lahko uničiti. Vlada računa, da se bo hrvaški narod „spametoval“ in prestopil k edino zveličavni „centralistični veri srbske nadvlade“. Sicer pa vlada sedaj vobče sploh ne misli mnogo, kajti ministri so zvečina še na počitnicah ali pa so v duhu še vedno v raznih letoviščih.

Kdor misli, da je šel Radič v inozemstvo le zaradi tega, da se ogne ječi, ta se moti. Radič se ječe ne boji. Bil je že ponovno zaprt, zlasti pod Madžarsko, ker je deloval za samostojnost Hrvatske. Da se v ječah političnim „zločincem“ dobro ne godi, da jih ne božajo in pitajo s pečenkami, to je znano in končno tudi razumljivo. Toda vse te muke ga niso ustrašile. Ostal je trden in zvest svoji ideji: ustvariti „Veliko Hrvatsko“. In tako bi ostal zvest programu HRSS tudi, če bi ga znova zaprli, magari tudi uničili in eventuelno celo na smrt obsodili, saj ve, da bi njegovo ime nikdar ne bilo pozabljeno, nasprotno, da bi potem še-le postal pravi „hrvaški junak“, ki bi ga opevali narodne in umetne pesmi in ki bi ga ovekovečili mnogi umetniki, ne le hrvaški ampak tudi drugi.

Motijo se tudi tisti, ki mislijo, da se je Radič na lastno pest podal v inozemstvo. On je odšel v tujino z vednostjo in po naročilu HRSS in na željo vseh volilcev te stranke. Ako pomislim, da reprezentira HRSS veliko večino hrvaškega naroda in da je v tej stranki tudi večina hrvaške inteligence, potem Radiču ne bo mogel nikdo ugovarjati, da on ni upravičen, v inozemstvu nastopati kot zastopnik hrvaškega naroda. Baš tako, kakor je naš kralj danes upravičen, v inozemstvu zastopati kraljevino in narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, čeprav je v naši državi najmanj 2—3 milijone prebivalcev, ki so republikanci in očitno izpovedujejo, da sploh nobenega kralja ni, torej tudi Aleksandra priznavajo. Radič je upravičen, nastopati v imenu Hrvatov še bolj naš ministarski predsednik Pašič, ki ima komaj tretjino poslancev in torej komaj tretjino naroda za seboj. In če bi se danes v inozemstvu na kakem dvoru srečala konkurenta Pašič in Radič, porekel bi morda Pašič Radiču: „Ti nisi upravičen, govoriti v imenu jugoslovenskega naroda!“ A Radič bi mu najbrž odgovoril nekako takole: „Brate Pašič, ti si upravičen govoriti v imenu Srbov, nikakor pa nisi upravičen govoriti v imenu Hrvatov in Slovencev. V imenu Hrvatov morem edinole jaz govoriti. Ti zastopaš srbski narod, jaz pa hrvaškega. Nisi torej prav nič več od mene.“ In menda na vseh inozemskih dvorih bi mu pritrdili. Danes že! Pred vojno tega gotovo ne bi bili storili! Danes pa, po poteku svetovne vojne, danes, ko so velesile same že par mirovnih pogodb kršile in kršiti pustile in to mirno gledale (primeri Italije, Madžarske in Turške!), danes velesile Radiča ne bodo kar takole vrgle na cesto. Odprle mu bodo vrata, ga poslušale in če bodo njegovi argumenti tehtni, bodo zavzele proti njemu stališče, ki bo tako zelo omajalo mednarodno moč in stališče beograjske vlade, da bo hočeš nočeš premenila kurs na Hrvaškem in dala Hrvatski najširšo avtonomijo. Roko v roki s tem se bo rešilo potem tudi vprašanje Slovenije. Ni namreč dvoma, da bo Radič nastopal tudi idejo avtonomne Slovenije, saj se nahaja v federaciji z avtonomično slovensko klerikalno stranko in saj je bil izvoljen za poslanca tudi v Sloveniji! In da bo končno moral poseči v ta bratomorni boj tudi sam kralj, če tudi morda proti volji večine sedanjih vodilnih politikov radikalne in demo-

kratske stranke, pač pa po volji naroda, ki stavi v njega mnogo upanja, to je gotovo in da bo to storil in po nasvetu vladarjev drugih evropskih držav, ki vsi gotovo ne žele, da postane zopet nova republika v Evropi in storil bo to po namigu nam prijateljskih držav, ki ne bi rade videli razpada sedanje Jugoslavije, ki bi v slučaju potrebe utegnila uspešno ustaviti razmah Turkov v Evropi in pohod socialistične Rusije proti kapitalističnemu zapadu evropskemu.

To, kar počenja danes Radič v inozemstvu, je po naših zakonih, pa tudi po zakonih vseh kulturnih držav brez dvoma hudodelstvo veleizdaje. Toda po pojmih zatirancev samih in vseh, ki jim je ta pokret simpatičen, pa to ni nikak zločin, ampak le najidealnejši boj za vzore naroda hrvaškega. Kako se bo končal ta boj, tega še danes ni mogoče predvideti. Eno pa je precej gotovo: zaradi Radičevega delovanja v inozemstvu se meje Jugoslavije ne bodo niti najmanj premaknile in niti najmanj ni misliti na to, da bi HRSS ali kaka druga stranka ali celo vlada kedaj pristala na to, da se le kaka vas, še manj pa kar cele pokrajine odtrgale od naše države. To velja zlasti za Prekmurje, ki ga mi Slovenci brez krvi ne izročimo nikomur, zlasti pa ne Madžarom. To naj imajo vsikdar pred očmi tisti le razni agitatorji in tisti madžarski časopisi, ki v raznih člankih med vrsticami prerokujejo, da bo Prekmurje zopet madžarsko. Ti listi so napovedali slovenstvu boj. Naj vedo, da slovenski narod ta boj mirno sprejme. Naj se pa potem ne čudijo, če bo ta slovenski narod prekmurski kakega dne s silo zatrl nepotrebni madžarski tisk v Prekmurju in odstranil številne madžarske napise nad trgovinskimi in obrtnimi prostori v Prekmurju, zlasti v Dolnji Lendavi in pa v Murski Soboti, kjer se zadnji čas sistematično pojavljajo madžarski napisi v raznih trgovinah in obrtnih. „Naš dom“ kot socialističen list je proti preganjanju madžarskega tiska in madžarskega jezika. Sedanji važni dogodki v naši jugoslovenski domovini in neprestana izzivanja neprijateljev slovenskega jezika in naroda pa ga sili da opozori na to javnost. Kajti v interesu kulturnega in gospodarskega razvoja Prekmurja je, da se izloči nacionalni boj in da se začne mirno delo za dvig naobrazbe in bogastva Prekmurcev.

Tolovajski napad na 3 orožnike v Srednji Bistrici v Prekmurju.

1 orožnik mrtev, 2 težko poškodovana.

Neki Ivan Balazič je dne 28. julija 1923 pobegnil iz mariborske kaznilnice. Mož ima na vesti že nebroj zločinov. Zaradi hudodelstva roba je obsedel že svojčas 3 leta težke ječe. Nato je bil obsojen zaradi hudodelstva tatvine na 18 mesecev težke ječe. Do 28. julija se je nahajal v mariborski kaznilnici. Tega dne pa je porabil ugodno priliko in pobegnil, zapustil Maribor in prišel čez par dni

med svoje „domače ljudi“ v Srednjo Bistrico. Potikal se je od hiše do hiše, od hleva do hleva, od loga do loga, kradel naprej, vendar pa je živel v dobrih odnosih z nekraterimi hišami, zlasti v Srednji Bistrici. V splošno korist bi torej bilo, da se poštena človeška družba znebi tega človeka, pripravljenega vsak čas za kak nov zločin. Toda nekateri Bistričanje so bili drugega mišljenja, ter so pomagali

skrivat tega zločinca pred orožniki, končno pa so si izmislili nekaj, kar je izzvalo krvav dogodek, kakoršnega še doslej v Prekmurju nismo imeli. Orožniki pri ljudstvu nikjer niso priljubljeni. To je naravna posledica službe, ki jo vršijo. Posebno lopovi in tolvaji jih ne vidijo radi. Tudi Balažiču in bistriškim njegovim „somišljenikom“ orožniki niso bili pri srcu. Zato so sklenili, da se znesejo nad njimi. Izmislili so si zviščen način, da dobijo orožnike med sebe, seveda ne oborožene in ne v uniformi ampak v civilu in je tako nabijejo in sploh ubijejo. Poslali so torej Balažičevo sestro z nekim pismom na orožniško postajo v Črenšovce. V pismu je bilo zapisano, naj pridejo orožniki v Bistrico po Balažiča še to noč. Povedano je bilo kje se skriva, kje to noč spi. Povedano pa je bilo tudi, da bodo mogli Balažiča ujeti le, če pridejo tje v civilni obleki in ne v uniformi. 3 orožniki črenšovske postaje so si res izposodili pri nekih domačinih civilne obleke v svrhu, da tem lažje zgrabijo Balažiča. Domačini so jim sicer odločno odsvetovali, naj tega ne store in naj ne hodijo ponoči v civilu med Bistričane. Poznali so namreč Bistričane in vedeli, da je tam mnogo surovežev, pa tudi sumili so, li ne tiči za tem pismom kaka past za orožnike. Toda orožniki Josip Postružnik, Anton Krump in Alojz Sever, postavniki dečki, ki so že marsikatero noč prebili v boju z neprijatelji, se niso ustrašili in uverjeni, da dobijo še to noč v svoje roke zloglasnega zločinca, za katerim je bila izdana tiralica, so se podali na lov, ki bi naj bil usodepoln za Balažiča, pa je postal usodepoln za nje same. Oblečeni v civilno obleko in oboroženi edinole s samokresi so se podali v noči dne 27. avgusta 1923 iz Črenšovca v Srednjo Bistrico. Ko so prispeli na lice mesta jim je še dejala Balažičeva sestra, naj le idejo gori v hlev, tam v seni najdejo Balažiča. Nič hudega sluteč se vspneta dva orožnika gori, tretji pa je ostal doli pred hlevom na straži. Komaj pa sta prišla orožnika v hlev, že so ju začele neznane osebe v temi obdelovati s sekirami, gnojnimi vilami in motikami. Istočasno je privrelo od vseh strani polno ljudij, moški, ženske skorej vsi oboroženi. Pred hlevom stoječi orožnik je v namenu, da je ustraši, vstrelil v zrak. Nato pa so navalili vsi na njega in na ona druga dva, ki so se nato že pol v nezavesti umikali s tega mesta streljajoč iz samokresa, pri čemur so tudi ranili 2 osebi. Toda vsled ogromnega števila ran in izgube krvi so orožniki opešali in se niso mogli rešiti. Že na pol mrtve pa jih je druhal napadala naprej, udrihala po njih s koli, palicami, sekirami, vilami. Peljali so jih pred bistriškega gerenta. Ta dični mož pa, mesto, da bi se zavzel za orožnike, ki jih itak vse osebno prav dobro poznal in čeprav so mu ti pojasnjevali,

po kaj so prišli in iz katerega razloga so si oblekli civilno obleko, se ni zavzel za nje, marveč še bodril vaščane k pokoju. Pa tudi ženske so se ponašale skrajno surovo. Posebno gostilničarka! (koncesija taki ženski pač ne gre!) Kričali so vseprek: „Le pobijte te slavske prišleke, te svinje itd.“ ter obenem udrihali po napol mrtvih treh orožnikih, ki se že itak niso mogli braniti. Ko pa so bistriški razbojniki videli, da so orožniki do mala že mrtvi, so začeli misliti, kako bi se zagovarjali pred sodiščem. In izmislili so si, da povedo, da so se ti trije orožniki preoblekli v civil in prišli v Bistrico krast. „Brihtni“ župan je celo napisal na list papirja, da so ti trije neznani tolvaji hoteli v Bistrici krasti in so je zato zgrabili. Že umirajočega Postružnika so vrgli na neki voz, Krumpa in Severja pa zvezali in privezali k vozu in je tako tirali v Dolnjo Lendavo na sodišče. Še med potjo so tolkli po nesrečnežih kakor neumni. Voznik, ki je peljal oziroma gnal orožnike v Dolnjo Lendavo, je izročil županov listek sodišču in sporočil, da so ti trije neznani možje prišli v Bistrico krast. Da so jih Bistričanje znabili je zahrbtno napadli in je do krvavega zblili, o tem je seve molčal. Toda oblasti so takoj prišle na sled, kako je s to stvarjo ter so voznika kar pridržali v zaporu v Dolnji Lendavi. Josip Postružnik je med tem podlegel poškodbam že 27. avgusta. Zaspal je za večno, zagrebli so ga v zemljo, daleč od njegove zaslužene koroške domovine. Antona Krumpa in Alojza Severja so odpeljali v vojaško bolnišnico v Maribor. Mnogo upanja ni, da bi okrevala, toda, če tudi okrevata, bosta ostala za vedno pohabljeni. Majorju Sagadinu, komandirju orožniške čete v Prekmurju ter takoj nato na lice mesta prispelim orožnikom se je posrečilo, ugotoviti krivce. Mnogo jih je, tudi ženske so med njimi. Sedaj so na varnem in čakajo sodbe. Mila ne bo, zlasti ne za bistriškega župana, ki je največ zakrivil.

In kaj poreče k temu le žalostnemu dogodku naša slovenska javnost? Da se najdejo take sirovine med ljudstvom v najbolj „pobožnem“ delu Prekmurja. Srednje-bistriška vesnica pa si je s tem svojim zločinom nakopala večno sramoto. Ogibal se je bo vsak pošten človek, ker bo dobro vedel, da je v tej vesi poleg mnogih poštenih, mirnih seljakov le preveč zahrbtnožev, surovežev in tolvajev, ki se ne ustrašijo nobenega zločina.

A odkod izvira vsa ta zloba bistriških zločincev do Slovencev? To je plod tiste brezvestne agitacije se strani gotovih ljudij, ki smatrajo vsakega Slovenca, ki ni rojen v Prekmurju in ki čuti in deluje v slovenskem narodnem duhu, za „prišleka“, za „prokletega Slava“. Ta od Madžarske inspicirana in od tam plačana agitacija se mora zatreči enkrat za vselej. Večno na-

cionalno ščuvanje ne more ublažiti na sprotij med Slovenci in Madžari. Še razvnelo bo strasti in naši sodržavljani madžarske narodnosti in oni ki so sicer Slovenci, a so madžarskega srca in mišljenja, se pač ne bodo smeli čuditi, če se bodo nekega lepega dne zbrali slovenskonacionalno misleči Prekmurci ter bodo čez noč odstranili vse madžarske nadpise, ako bodo s silo zabranili vsako madžarsko besedo, vsako madžarsko popevanje na javnih krajih in ako ne bodo trpeli, da se na raznih veseljah divja v čardašu. „Naš dom“ kot socijalističen list je proti terorju in proti zatiranju Madžarov, madžarskega jezika in madžarske kulture, toda, ako v bodoče madžarski jezik ne bo več užival tistih velikih pravic, ki jih je užival doslej, se temu ne bodo smeli čuditi. Stara slovenska prislovica namreč pravi: „Zob za zob!“ Ako pa naši Madžari tega nočejo doživeti, naj se pravočasno spametujejo. In njih tukajšnje časopisje je prvo, ki je poklicano, da deluje v tem smislu. Dosedanja pisava „Szabadsaga“ in „Mörszke Krajine“ pa žalibog ni taka. Mesto, da bi ublažili nasprotstva med Slovenci in Madžari (bolje rečeno: madžarsko mislečimi Slovenci-Prekmurci, kajti Madžarov je tu pri nas le prav malo!) pa ščuvajo venomer proti vsemu, kar je slovenskega. Mesto ljubezni prepovedujejo sovraštvo, zato bodo tudi sovraštvo želi. Na svetu je bilo vedno tako. Žalostna sreča, toda resnično!

Domače vesti.

Drž. meščanska šola M. Soboti. Vpisovanje v I. razred se vrši dne 10. in 11. septembra 1923 v pisarni ravnateljstva. Sprejemnih izpitov za I. razred in nego se sprejme vsak učenec (učenka) ljudske šole, ki je dovršil(a) z dobrim uspehom 5. šolsko leto. Ponavljalni izpiti se vrše v ponedeljek, 10. septembra ob 8. uri. V sredo, 12. septembra je ob 8. uri služba božja v r.-kat. in evang. cerkvi, v četrtek, 13. septembra se prične redni pouk. Ravnatelj.

Kuzdobljanja. Vzoren gerent. Naš gerent Franc Pelcar ima 82 let staro mater. Druga deca se veselijo svojih staršev in je ljubijo. Saj je naravno, da človek ljubi njo, ki ga je rodila. Kdor svoje matere ne ljubi in ne spoštuje, greši proti 4. božji zapovedi. Nato zapoved je menda pozabil naš dični gerent Pelcar. Njegova zakonska polovica pa je verna družica gerentu. Dne 9. avgusta letos je začela klofutati starko. Njen mož ji je seve prišel na pomoč, zgrabil je svojo lastno mater za prsa, jo suval, bil in davil. Bil je nekoliko pijan, kakor po navadi. Soseda je k sreči slišala krik in prepir. Klicala je na pomoč sosede, ki so onemoglo starko vzeli

Slovenski pregovori, izreki.

(Zbral in uredil A.—S.)

To so modrovanja priprostega kmečkega naroda. Iz njih vidimo, kako priproste in bistré misli vladajo v našem narodu. Svedočijo nam, da je naš narod zdrav v korenini, zdrav v vejevju, zdrav v svojem pristnem soku, ki se pretaka povsod, kjer prebiva slovenski rod: od izvira Ledave do Slemenca, Kulpe, Jadranskega morja, do kršnega Primorja, bistré Soče in slovenskega Korotana. In če sodimo samo po tu priobčenih pregovorih, vidimo, da naš narod ni ničvredna, bedasta raja, ki je ustvarjena samo za to, da je služila Nemcem in Madžarom, ki so jo telesno uklepali, vendar duha ji niso mogli zaslužiti. Pregovori so nastali iz zdravega mišljenja, iz lastne glave našega naroda, kmeta in ni čudno, da je dal mnogo slavnih, svetovnih mož, kot so: kartograf Kocen, matematik Močnik, slavist Jagič, slavni topičar Vega in drugi. Dal pa je tudi drugim narodom slavne može, kot n. pr. Madža-

rom: velikega politika Deak-a, pesnika Petöfi—Petrovič-a, Kosuth-a in druge, ki so na žalost toliko blatili svoj lastni rod, toliko delali proti narodu, ki jih je rodil, kateri pa je bil za nje preveč priprost, da bi mu služili.

Sledeči pregovori nam naj služijo v to, da bomo katoliki in evangeličani bolj strpni v svojem verskem mišljenju, kar nam bo družabno in gospodarsko medsebojno samo koristilo. S svojim verskim in s tem osebnim sovraštvom si drug drugemu škodujeta, tretji se pa smeje in okorišča. Torej poslušajmo je, kakšni so:

„Bog je premoder, da bi ga mogle razžaliti tako borne in neumne stvari, kakor smo mi ljudje.“

„Boga nekateri kolne, ali ne sovraži ga nihče, ker ga nima zakaj.“

„Vera ni enaka veri, ali Boga poznajo vse; tudi človek ni enak človeku, ali po božji podobi so vsi ustvarjeni.“

„Nekateri gleda Boga naravnost, drugi od strani, pa se zdi vsakemu tako lep, da mesta, kjer stoji, neče zamenjati za nobeno drugo.“

„Vere so kakor nekatere podobe. Vsak misli da gledajo vanj. Tako mislijo tudi ljudje, naj bodo katerekoli vere, da Bog le njih vidi in ljubi.“

„Bog nas ne bo sodil po veri, ampak po delih.“

„Poštenje je vredno več kakor vera. Vero smo prejeli od staršev, poštenje pa smo si pridobili sami.“

„Vero in grunt smo podedovali in za nami bodo podedovali oboje naši otroci. Pravo zaslužnja ima samo tisti, ki dedino pomnoži.“

„Slab kmet, ki zapravi grunt, slaq kristjan, ki zapravi vero. Če pa zameni kmet svojo posest za boljšo in kristjan svojo vero za boljšo, je treba pohvaliti tega in onega.“

„Bog ne bi bil pravičen, ako bi pogubil koga zaradi vere, ker je gotovo po njegovi volji, da se rodi ta od katoliških staršev, drugi od evangeličanskih, tretji od judovskih, četrti od turških.“

(Konec prihodnjič.)

v svoje varstvo in jo odpeljali v sosednjo vas, da bi jo njen lastni sin ne ubil. Nekaj časa pred tem dogodkom jo je namreč pehnil z nožem v roko, da je krvavela. Mož, ki s svojo lastno materjo tako surovo postopa, pač ni vreden, da je gerent v Kuzdoblanji. Sicer pa bo že sodnija Pelcarju prisodila to, kar mu ide. Res vzornega gerenta imamo mi Kuzdoblančanje.

Državna realna gimnazija v Murski Soboti. Razredni (ponavljalni) izpiti se bodo opravili dne 6. in 7. septembra 1923 ob 8. uri. Sprejemni izpiti za prvi in druge razrede se bodo obdržali 10. sept. 1923 ob 8. uri. Vpisovanje bivših učencev (čenk) se vrši 11. septembra 1923 v ravnateljstvu zavoda od 8. do 12. ure. Služba božja se opravi 12. septembra 1923, dne 13. septembra pa se prične pouk v polnem obsegu. Ravnateljstvo.

Tešanovci. Umor. Štefan Gaber, zelo surov človek, se je priženil k hiši Ilone Andrič. Rad bi bil dobil v roke celo posestvo. Ilona Andrič, tašča (punica), pa tega ni hotela storiti. Ker je dala punica svojo polovico zemlje v zakup (zarende) nekemu drugemu, sta Ilona Andrič in Gaber sprla. Gaber je taščo ubil in nato vrgel v vodnjak. O poteku sodnega postopanja bomo poročali. Gaber je seve zaprt.

Dolnja Lendava. Dne 25. avg. t. l. je neki finančni organ prišel iz službe domov. Na desni rami je nosil dve puški. Med zibanjem teh pušk je odprla ena drugi kočnico in se tudi sprožila. Zadel je stražnika in ga težko ranila. Upamo, da bo nesrečnež okreval. Bodite torej previdni z orožjem, ki je rodilo že teliko nesrečnih posledic.

Čentiba. Tu je neka učiteljska moč, kateri menda le ne diši nič, kar je slovenskega, izvzemši slovenski kruh. Zato bi menda dotična oseba najrajši videla, da bi zopet ostala sama kot šolski vodja. Seveda to pa zato, da bi sedanji res narodno in svojih dolžnosti se zavedajoči šolski vodja zapustil svoje mesto. V obmejne kraje spadajo le narodnozavedne učiteljske moči.

Benica. Ta od primorskih naseljenecv naseljena vas šteje 32 lesenih hiš (barak), katere so postavljene lepo po vrsti ob Ledavi. Na splošno je bil ta kraj, dokler niso bile postavljene hiše, nekaka puščava. Najbolj se občuti to, da je voda zelo slaba. Vasi precej daleč naokoli ni nobene. Ako ima kdo kaj v Benici opraviti, ta si mora s seboj prinesiti kak prigrizek, ali pa mora trpeti toliko časa, da pride v kako vas kjer je gostilna. Zato bi bilo res umestno, da se v tej naši mali vasici otvori kaka gostilna.

Beltinci. Tukaj se je na novo ustanovila požarna bramba. Članov je precejšnje število. Saj pa je bil že tudi čas, da so se po tolikem času zopet enkrat požarniki zbudili iz spanja pravičnega. Beltinčarje, le naprej!

Obrtni vestnik za Prekmurje.

Beltinci. Opozarjamo vse društvene člane, naj se držijo reda pri plačevanju članarine. Članarina se mora redno plačati, drugače ni mogoče, list držati po koncu. Vsakdo naj plača za 3 mesece naprej, drugače se mu list ustavi. — Stanovsko obrtno društvo v Beltincih.

Beltinci. Pekarski mojster Vekoslav Kralj je imel na obrtni razstavi v Mariboru razstavljeno vsakovrstno peciva, zlasti 3 vrste prepečenca (cvibak) ter je s svojimi izdelki prekosi slične izdelke mariborskih obrtnikov.

Tedenske vesti.

Plemenski boj med Srbi in Muslimani v Mitrovici. Že ponovno so zahtevali trezni naši listi, naj vlada čimprej razpusti vse teroristične organizacije, zlasti Orjuno (demokratsko bojno organizacijo), Srnav (radikalsko) in Hanav (radičevsko). Vlada tega ni hotela povsod storiti. V zadnjem času so poboji med člani teh 3 organizacij na dnevnem redu. Pravkar poročajo časopisi, da so se v Mitrovici (mesto na Kosovem polju v Srbiji) o priliki zadnjih občinskih volitev zbili do krvavega. Prišlo je do pravcate bitke med njimi. Obležalo je mrtvih 7 Muslimanov in 5 Srbov. Mnogo jih je težko ranjenih na obeh straneh. To je sad večnega ščuvanja plemena na pleme in vere proti veri. Mnogo pa je kriva tudi naša vlada sama, ki se ustave ne drži in grozi zakon pri vsaki priliki. Kako pa jo naj potem še kdo spoštuje? Dogodki v Mitrovici bi naj bili vladi svarilo, da napravi red najprej doma, to je v vladnih možeh in pri najvišjih uradih samih, da si pridobi avtoriteto, dalje pa naj nemudoma razpusti vse nacijskolistične organizacije, ki nastopajo s terorjem. Potem bo mir v državi, sicer pa ne!

10 dinarski bankovci, ki jih je izdalo finančno ministarstvo leta 1919 se vzamejo iz prometa in se zamenjajo z novimi, ki jih je izdala Narodna banka. 10 din. bankovci iz leta 1919 so tisti, ki imajo na eni strani naslikanega kovača pri delu, na drugi strani pa grozdje in drugo sadje. Novi pa so tisti, ki imajo na eni strani naslikan Kras in kraško skalovje, na drugi strani pa moža, ki vrti kolo. Po 9. juniju 1924 nikomur več ne bo treba sprejemati starih bankovcev. Z 10. junijem 1924 izgubijo ti bankovci vsako veljavo ter jih tudi Narodna banka sploh ne bo več zamenjala. Kdor torej noče biti kvaren, naj zamenja čimprej svoj bankovec. Posebno tisti naj to store, ki doma na denarju „sedijo“.

Železniške tarife na vseh državnih železnicah in na Južni železnici se s 15. septembrom 1923 zvišajo. To je potrebno, da se lahko zvišajo plače železničarjem, ki so danes zvečina zelo slabo plačani. Ako pomislimo, da se plača na pr. za vožnjo v vagonu II. razreda iz Dolnje Lendave v Zagreb 60 Din, za vožnjo z avtobusom iz Murske Sobotice v Dolnjo Lendavo tudi 60 Din, za voz iz Murske Sobotice v Dolnjo Lendavo pa kar 300 Din, potem vidimo, da železnica pravzaprav po ceni vozi. Ako železnica noče propadati, mora zvišati tarife. druge pomoči ni.

Lep slučaj zakonske ljubezni. V Cirknici pri Spodnji Kungoti ob Pesnici je pred kratkim umrla žena posestnika F. Lorberja. Moža je ženina smrt tako hudo potrla, da se je odločil, da si vzame življenje. Storil je to. Pokopali so ga poleg njegove žene, brez katere ni več hotel živeti, čeprav je imel še-le komaj 45 let.

Dinarskih bankovcev je bilo dne 15. avgusta v prometu za 5,650.370.620 Din. Torej vedno več in vendar primanjkuje povsod denarja. Le proti naravnost oderuškim obrestim si ga morejo nabaviti trgovci, da si nakupijo blago.

Evharistični kongres se je vršil predzadnjo nedeljo v Zagrebu. Minolo nedeljo pa se je vršil v Ljubljani katoliški shod, Udeležilo se je obeh prireditev mnogo tisoč ljudi.

Koliko je Slovencev v Ameriki? Po zadnjem štetju je v Ameriki okoli 208.500 Slovencev. V resnici jih je mnogo več, kajti Prekmurci se navadno v Ameriki prištevajo k Madžarom. Tako je mnogo več Madžarov naštetih v Ameriki, kakor

pa jih je v resnici. V Ameriki bo Slovencev okoli 250.000 duš, torej 1/4 milijona. O življenju ameriških Slovencev bomo pri našli v bodoče daljša poročila.

Državno moško učiteljsiše v Mariboru. Dne 6. septembra se vrši vpisovanje tujih gojencev v II. in III. letnik; v IV. letnik se ne sprejmejo novi gojenci. Dne 7. so ponavljalni izpiti in naknadni izpiti, 8. je vpisovanje v I. letnik, 11. pa vpisovanje vadničarjev in bivših gojencev. Podrobni podatki na črni deski zavoda. — Ravnateljstvo.

Političen umor. Nek bolgarski dijak je ubil v Pragi bivšega bolgarskega ministra Daskalova. Daskalov zapušča ženo in 2 otroka.

Največ osebnih vlakov prihaja v Ljubljano. V Ljubljano prihaja dnevno 33 osebnih in brzih vlakov, v Zagreb 28, v Beograd 25, v ostala naša večja mesta pa še manje. Vidimo torej, da je v Sloveniji razmeroma mnogo železnic, mnogo vlakov in tudi živahen osebni promet.

Carinski uradnik, ki tihotapi. Zagrebški žid Grünwald v Celju je tihotapil v našo državo cigaretni papir in saharin. Pomagali so mu pri tem še mnogi bosanski židovje. Grünwalda so zaprli.

Radič agitira na Angleškem za hrvaško republiko. Tako pravijo najnovejša poročila.

Slovenski obmejni koledar II. letnik se pripravlja za skorajšnji natisk. Vse, ki bi želeli slovstveno prispevati in one, ki bi želeli inserirati v koledarju, ki bo izšel v precejšnji nakladi — prosimo, da pošljejo svoje prispevke in naročila na Tiskarno Panonijo z naznako „uredništvo koledarja“. Rok za pošiljanje rokopisov za inserate je najdalje 30. september, katerega dne se vse delo zaključi. Leposlovne prispevke pa prosimo že do najdalje 15. septembra. Upamo, da bo letošnji Slovenski Obmejni koledar, ki je lansko leto malo prepozno izšel izpopolnjen ter ustregel vsem potrebam. Cena mu bo razmeroma silno nizka. — Priporočamo gg. obrtnikom in trgovcem, da se na koledar že sedaj obrnejo z večjimi naročili tako glede oglasov in prednaročila koledarjev. Koledar je čisto nepolitične vsebine in bo brezdvomno vsem ugajal.

Prednaznanilo. Prihodnji mesec se dotiska in izide v tiskarni Panonija v Gornji Radgoni pesniška zbirka „Pohojena greda“ od Romana B e n d e. Interesenti za nabavo te redke publikacije naj javijo kot prednaročniki svoje naslove na tiskarno Panonijo, da zamore izdajatelj določiti primerno višino naklade.

Denar in blago.

Da ustrežemo splošni želji naših naročnikov, smo odprli ta predalček, ki bo tedensko poročal o stanju denarne in blagovne vrednosti.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 94—95 Din, 100 francoskih frankov stane 530—535 Din, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1337—0.1347 Din, za 100 čehoslovaških kron 281—282 Din, za 100 nemških mark 0.0017—0.00175 Din in za 100 laških lir 410—412 Din. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.80 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 5 točk.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 16 konj, 7 bikov, 148 volov, 389 krav in 6 telc. Skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 14. 8. 1923 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 15—16.25, poldebili voli 12.50—15, plem. voli 9.50—11.50, biki za klanje 12.50—14.50, klavne krave debele 12.50—13.75, plemenske krave 10—12.50, krave za klobasarje 8.25—9.25, moizne krave 9.50—12, breje krave 9.50—12.50, mlada živina 9.75—14.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 24 do 27 Din, meso od bikov, krav in telc 21 do 22 Din, telečje meso 24 do 27.50 Din, svinjsko meso sveže 35 do 40 Din povsod za 1 kg.

Cena žitu: (Se razume za 100 kg v dinarjih) pšenica 100 kg je padla od 362—320 Din. Bosanska pšenica je še cenejša. Rrž a 275. Oves 315—265. Ječmen, jari 287, zimski 250—262. Koruza 260—300, moka 0 590—600. Otrobi (z vrečami) 125—160.

Naš dom

se prodaja

v Murski Soboti

v trafiki Studnička v Zvezni ulici ter v Prekmurski tiskarni na Aleksandrovi cesti.

10% falejšje kak kješteč!

Kose, žreblje (cveke), lopate, rasoje vsefele zelezino
 kuhinjske posode
 galico (galicijo)
 rafijo
 svinjsko mast
 sčista sveže (friško) tikvino olje
 vse fele melo (moko)
 vsako špecerijsko blago
 dobite pri

ČEH in GAŠPAR

v MURSKI SOBOTI

na Lendavski cesti

vsikdar

10% falejšje kak kješteč!

Več posestev (verstev)

od 5 do 175 plugov zemlje hiše, vile, gostilne, žage, mline, grajščine prodaja F. Zagorski v Mariboru, Barvarska ulica 3.

Vinograd na Goričkem

je na prodaj

za 300.000 K. Prodaj tudi nekaj oratne zemlje v Murski Soboti. Ponudbe pod „Vinograd“ na upravništvo „Našega doma“.

Prodaj pohištvo

skoraj popolnoma novo za spalnico (2 postelji, 2 omari, umivalnik z zrcalom itd.) Natančneje se izve pri upravništvu „Našega doma“.

Prodaj po nizki ceni Koverzacijski leksikon z omarico vred, ter flobert puško. Ponudbe pod „uradnik“ na upravništvo „Našega doma“.

1 eleganten

fijakarski voz

dobro ohranjen se prodaja. Ponudbe pod „fijakarski voz“ na upravništvo „Našega doma“ v Murski Soboti.

Hiša

na lepem mestu blizu dolnjelendavskega kolodvora ob glavni cesti, pripravna za vsako trgovino ali obrt s pet plugi zemlje se prodaja po ugodni ceni. Več se poizve pri Horvat Vendelinu v Dolnjem Lakošu št. 21 ter na pošti v Rogoševcih.

Enonadstropna

hiša v Mariboru

(blizu glavnega kolodvora)

pripravna za vsako obrt, električna razsvetljava in napeljava, vodovod, velik vrt za zelenjavo,

se prodaja

zaradi selitve. Stanovanje s 4 sobami je takoj na razpolago. Natančneje se poizve pri lastniku Francu Mariniču, trgovcu v Mariboru, Kacijancejeva ulica 17.

Krompir

što šče prodati, naj se zgleda. Plačam najvišje cene. Kupim ga za več vagonov za eksport. Ponudbe pod „izvoz krompirja“ na upravništvo „Našega doma“.

Kupim

par sto hektolitrov starih in novih

vinskih sodov (lagvov)

Ponudbe pod „Vinski sodi“ na upravništvo „Našega doma“.

Gospodom priporočam za bližajočo se zimsko sezono svojo pravkar iz tovarne prispelo bogato zalogo

jesenskih in zimskih

KLOBUKOV

Jurij Sukič, klobučar

Murska Sobotica

Lendavska cesta (nasproti židovskemu templju).

KAVARNA BOROŠ

v MURSKI SOBOTI

se priporoča vsem, ki prihajajo poposlih v Mursko Sobotico.

Na razpolago so slovenski, hrvatski, srbski, madjarski in nemški časopisi.

2 biljarda!

Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Ali ste že
plačali
naročnino.

Kdoli

ima kaj za prodati ali hoče kaj kupiti, naj inserira v „Našem domu“

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štainkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejšje

Czipoth Viktor

trgovec z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti

Slovenska ulica

Kupim papir (kanclijski), popisan samo na eni strani. Ponudbe na upravništvo „Našega doma“.

Vsake vrste (vse fele)

konjskih oprem (sprav)

po najnižji dnevni ceni ima vedno v zalogi

Marko Mavrič

sedlarski mojster

v Dolnji Lendavi št. 122

(prej Tittler).

Važno za bolnike! Važno za deco!

Suhar (cvibak).

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem začel v moji pekarni izdelovati tri vrste suharja (cvibaka) in sicer: vanili in cimet. Ta suhar je zelo priporočljiv za vse ki so bolni na želodcu. Uživa se z največjo slastjo in koristjo, ako se ga namoči v vinu. Otroški (dečki) se uživa z mlekom. Paket stane 4 dinarje in se dobi v vseh večjih krajih. S spoštovanjem

Kralj Vekoslav,
pekarna Beltinci.

Podpirajte domačo obrt! Zatevajte povsod Kraljev suhar.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Havre-New York

Nakrajša linija, samo

6 dni čez morje

Glavno zastopstvo:

Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna poiznila daje

zastopnik Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

